

Όταν ένας «άγριος» ... δεν καταλαβαίνει

5 Ιούνη : Ημέρα αφιερωμένη στην προστασία του περιβάλλοντος

Το παρακάτω κείμενο χρονολογείται γύρω στα 1855 και αποτελεί την απάντηση του Σιάτλ, αρχηγού μιας φυλής Ινδιάνων, στον πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής Φραγκλίνο Πηρς, ο οποίος ζήτησε από τους Ινδιάνους να πουλήσουν τη γη τους στην αμερικανική κυβέρνηση. Η πρόταση αυτής της αγοραπωλησίας ήταν εντελώς ξένη στις αντιλήψεις και στον τρόπο ζωής των Ινδιάνων, ο δεσμός των οποίων με τη φύση είναι ιερός και αδιάσπαστος, όπως η αδερφική αγάπη. Ο Σιάτλ εκφράζει με περηφάνια και σεβασμό στην παράδοση τον τρόπο σκέψης της φυλής του, ο οποίος διαφέρει πλήρως από τις υλικές

αξίες και τον κατακτητικό πολιτισμό των λευκών. Οι σκέψεις που διατυπώνει ο Σιάτλ απέχουν από εμάς ενάμιση σχεδόν αιώνα, είναι όμως εξαιρετικά επίκαιρες στην εποχή μας, τώρα που όλοι πλέον βιώνουμε τις ολέθριες συνέπειες από την υπερβολική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, τη μόλυνση του περιβάλλοντος και τη διαρκώς επεκτεινόμενη οικολογική καταστροφή του πλανήτη μας

Το κείμενο αυτό, θεωρήθηκε σαν η πιο ωραία διακήρυξη που έγινε ποτέ για το περιβάλλον.

«Πως μπορείτε να αγοράσετε ή να πουλήσετε τον ουρανό ή τη ζεστασιά της γης; Η ιδέα μας φαίνεται περίεργη. Επειδή ακριβώς δεν μας ανήκουν η δροσιά του αέρα και η διαύγεια του νερού, πως είναι δυνατόν να τα αγοράσετε; Κάθε κομματάκι αυτής της γης είναι ιερό, για το λαό μου. Κάθε βελόνα του λαμπερού πεύκου, κάθε αμμουδερή κοίτη ποταμού, κάθε κομματάκι ομίχλης μέσα στα σκοτεινά δάση, κάθε ξέφωτο και κάθε βούισμα εντόμου, είναι ιερό στη μνήμη και στην εμπειρία του λαού μου. Οι χυμοί που τρέχουν μέσα στα δέντρα, μεταφέρουν τις μνήμες του ερυθρόδερμου λαού. Οι νεκροί των λευκών ανθρώπων ξεχνάνε τον τόπο που γεννήθηκαν, όταν πάνε περίπατο στα άστρα. Οι δικοί μας νεκροί δεν ξεχνούν ποτέ αυτή την υπέροχη γη, γιατί είναι η μητέρα του ερυθρόδερμου ανθρώπου. Είμαστε ένα μέρος της γης, κι αυτή πάλι ένα κομμάτι από μας. Το ελάφι, το άλογο, ο μεγάλος αετός, είναι οι αδερφοί μας. Τα ευωδιαστά λουλούδια, είναι οι αδερφές μας. Τα βράχια στους λόφους, το πράσινο χρώμα των λιβαδιών, η ζεστασιά του πόνει και ο άνθρωπος, όλα ανήκουν στην ίδια οικογένεια.

Γι' αυτό και όταν ο Μεγάλος Αρχηγός στην Ουάσιγκτον μας παραγγέλλει ότι θέλει ν' αγοράσει τη γη μας, ζητάει πολλά από μας. Ο Μεγάλος Αρχηγός, μας παραγγέλλει ότι θα μας εξασφαλίσει ένα μέρος, έτσι που να μπορούμε να ζήσουμε άνετα μεταξύ μας. Θα γίνει ο πατέρας μας και μεις τα παιδιά του. Θα σκεφτούμε λοιπόν, την προσφορά του για να αγοράσει τη γη μας. Αλλά δεν θα είναι κι εύκολο. Γιατί αυτή η γη είναι για μας ιερή. Αυτό το πεντακάθαρο νερό που κυλά στα ρυάκια και στα ποτάμια, δεν είναι μόνο το νερό, αλλά και το αίμα των προγόνων μας. Αν σας πουλήσουμε τη γη, πρέπει να θυμάστε ότι είναι ιερή και ότι, κάθε αντανάκλαση στο καθαρό νερό των λιμνών, μιλά για τα γεγονότα και τις μνήμες του λαού μου. Ο ψίθυρος του νερού, είναι η φωνή του πατέρα του πατέρα μου. Τα ποτάμια είναι τα αδέρφια μας, σβήνουν τη δίψα μας. Τα ποτάμια μεταφέρουν τα κανό μας και τρέφουν τα παιδιά μας. Αν σας πουλήσουμε τη γη μας, πρέπει στο εξής να θυμάστε και να διδάσκετε τα παιδιά σας, ότι τα ποτάμια είναι αδέρφια μας, και δικά σας αδέρφια, και πρέπει να δείχνετε στο εξής σε αυτά τα ποτάμια, την τρυφερότητα που θα δείχνατε στον αδερφό σας.

Ξέρουμε ότι ο λευκός άνθρωπος δεν καταλαβαίνει τα ήθη μας. Ένα κομμάτι γης μοιάζει σ' αυτόν με οποιοδήποτε άλλο κομμάτι, γιατί είναι ένας ξένος που έρχεται μέσα στη νύχτα και παίρνει από τη γη αυτό που έχει ανάγκη. Η γη δεν είναι αδερφός του, αλλά εχθρός του, και μόλις την κυριεύει πηγαίνει μακρύτερα. Εγκαταλείπει τους τάφους των προγόνων του, και αυτό δεν τον

ενοχλεί. Παίρνει τη γη από τα παιδιά του, και αυτό δεν τον ενοχλεί.

Ο τάφος των προγόνων του και η κληρονομιά για τα παιδιά του, πέφτουν στη λήθη. Συμπεριφέρεται στη μητέρα του τη γη και στον αδερφό του τον ουρανό, σαν να ήταν πράγματα που αγοράζονται, που λεηλατούνται, που πουλιούνται, όπως τα πρόβατα ή τα λαμπερά μαργαριτάρια. Η απληστία του θα καταβροχθίσει τη γη και δεν θ' αφήσει πίσω της παρά μια έρημο. Δεν ξέρω τίποτα. Τα ήθη μας είναι διαφορετικά από τα δικά σας. Η όψη των πόλεων σας προξενεί κακό στα μάτια των ερυθρόδερμων ανθρώπων. Αλλά αυτό μπορεί να γίνεται γιατί ο ερυθρόδερμος είναι άγριος και δεν καταλαβαίνει.

Δεν υπάρχει ένα ειρηνικό μέρος στις πόλεις των λευκών ανθρώπων. Δεν υπάρχει τόπος όπου μπορείς να ακούσεις τα φύλλα που αναπτύσσονται την άνοιξη ή το θρόισμα των φτερών κάποιου εντόμου.

Αλλά μπορεί να γίνεται έτσι, γιατί είμαι άγριος και δεν καταλαβαίνω. Ο θόρυβος των πόλεων φαίνεται μόνο να προσβάλλει το αυτιά. Και τι ενδιαφέρον υπάρχει πια στο να ζεις, αν δεν μπορείς να ακούσεις τη μοναχική φωνή του κοκκινολαίμη ή τις συζητήσεις των βατράχων στα έλη τη νύχτα. Είμαι ένας ερυθρόδερμος και δεν καταλαβαίνω. Ο Ινδιάνος, προτιμά το γλυκό ήχο του αέρα, που ξεπετιέται πάνω από τα έλη και τη μυρωδιά του ίδιου του ανέμου πλυμένου από τη βροχή του μεσημεριού ή αρωματισμένου από τα κουκουναρία του πεύκου. Ο αέρας είναι πολύτιμος για τον ερυθρόδερμο, γιατί όλα τα πράγματα μοιράζονται την ίδια αναπνοή, τα ζώα, τα δέντρα, ο άνθρωπος, μοιράζονται την ίδια ανάσα.

Ο λευκός άνθρωπος δεν φαίνεται να δίνει σημασία στον αέρα που αναπνέει. Σαν ένα άνθρωπο που θέλει πολλές μέρες για να πεθάνει, είναι αδιάφορος για τη δυσσομία.

Αλλά, αν σας πουλήσουμε τη γη μας, πρέπει να θυμάστε ότι ο αέρας μας είναι πολύτιμος, ότι ο αέρας μοιράζεται το πνεύμα του με όλα αυτά στα οποία δίνει τη ζωή. Ο άνεμος που έδωσε στον παππού μου την πρώτη του αναπνοή, πήρε και τον τελευταίο του αναστεναγμό. Και αν σας πουλήσουμε τη γη μας, πρέπει να τη διαφυλάξετε και να τη διατηρήσετε ως ιερή, ως ένα τόπο όπου ακόμα κι ο λευκός, μπορεί να πάει και να γευτεί τον αέρα, που γλύκαναν τα αγριολούλουδα των λιβαδιών. Εξετάζουμε λοιπόν την προσφορά σας για να αγοράσετε τη γη μας. Αλλά, αν αποφασίσουμε να τη δεχτούμε, θα βάλλω έναν όρο; Ο λευκός άνθρωπος θα πρέπει να συμπεριφέρεται στα ζώα αυτής της γης, όπως και στα αδέρφια του.

Είμαι ένας άγριος και δεν γνωρίζω άλλον τρόπο ζωής, είδα κάπου 1000 αγριοβούβαλα να σαπίζουν στο λιβάδι, εγκαταλειμμένα από τον λευκό άνθρωπο, που τα είχε χτυπήσει με ένα τραίνο που περνούσε από εκεί. Είμαι ένας άγριος και δεν καταλαβαίνω, πως το σιδερένιο άλογο που καπνίζει μπορεί να είναι πιο σημαντικά από

το αγριοβούβαλο, που δεν το σκοτώνουμε παρά μόνο για να τραφούμε.

Τι είναι ο άνθρωπος χωρίς τα ζώα; Αν εξαφανίζονταν όλα τα ζώα, ο άνθρωπος θα πέθαινε από μια μεγάλη πνευματική ερημιά. Γιατί αυτό που συμβαίνει σήμερα στα ζώα, σε λίγο θα συμβαίνει και στον άνθρωπο, Όλα τα πράγματα είναι αλληλένδετα. Πρέπει να διδάξετε στα παιδιά σας, ότι το χώμα που πατούν έχει γίνει από τις στάχτες των προγόνων μας. Για να σέβονται τη γη, πείτε στα παιδιά σας ότι είναι εμπλουτισμένη από τις ζωές μας, τις ζωές της φυλής μας. Διδάξτε στα παιδιά σας αυτό που διδάξαμε κι εμείς στα δικά μας, ότι η γη είναι η μητέρα μας, ότι συμβαίνει στη γη συμβαίνει και στους γιους της. Όταν οι άνθρωποι περιφρονούν το χώμα, Περιφρονούν τον ίδιο τον εαυτό τους.

Ξέρουμε τουλάχιστον αυτό: Η γη δεν ανήκει στον άνθρωπο, ο άνθρωπος ανήκει στη γη. Αυτό το ξέρουμε. Όλα τα πράγματα είναι αλληλένδετα, όπως το αίμα ενώνει μια οικογένεια. Όλα τα πράγματα είναι αλληλένδετα Ότι συμβαίνει στη γη, συμβαίνει και στους γιους της γης. Δεν είναι ο άνθρωπος εκείνος που ύφανε το νήμα της ζωής; Είναι μόνο μια κλωστή. Ότι κάνει στο νήμα, το κάνει και στον εαυτό του.

Ακόμα κι ο λευκός άνθρωπος, που ο θεός του κάνει περίπατο και μιλάει μαζί του όπως δύο φίλοι που είναι μαζί, δεν μπορεί να απαλλαγεί από την κοινή μοίρα. Βέβαια, ίσως είμαστε αδέρφια. Αυτό θα το δούμε. Ένα πράγμα που ξέρουμε εμείς (και που ο λευκός άνθρωπος θα ανακαλύψει ίσως κάποτε), είναι ότι ο θεός μας ,είναι ο ίδιος θεός.

Ίσως να σκέφτεστε να τον αποκτήσετε τώρα, όπως θέλετε να αποκτήσετε τη γη μας, αλλά δεν μπορείτε. Είναι ο θεός του ανθρώπου και το έλεος του είναι το ίδιο και για τον λευκό και για τον ερυθρόδερμο άνθρωπο.

Αυτή η γη του είναι πολύτιμη και το να βλάψει τη γη, είναι σα να δείχνει περιφρόνηση για τον δημιουργό. Ο λευκός θα εξαφανιστεί κι αυτός, ίσως γρηγορότερα από τον ερυθρόδερμο και τις άλλες φυλές. Μολύνετε το κρεβάτι σας και μια νύχτα θα πάθετε ασφυξία από τα ίδια σας τα απορρίμματα.

Πεθαίνοντας όμως, θα ακτινοβολήσετε με ένταση, εξ' αιτίας της δύναμης του θεού που σας έφερε σ' αυτή τη γη και που από κάποια ιδιαίτερη πρόθεση, σας έκανε να κυριαρχήσετε σ' αυτήν και τον ερυθρόδερμο άνθρωπο. Αυτή η μοίρα είναι ένα μυστήριο για μας, γιατί δεν καταλαβαίνουμε, πως, όταν όλα τα αγριοβούβαλα εξοντώνονται, τα άγρια άλογα δαμάζονται, οι απόκρυφες γωνιές του δάσους μολύνονται από τους ανθρώπους και η όψη των λόφων που είναι γεμάτη από λουλούδια ασχημαίνει από τους γιους που μιλούν. Που είναι η λόχη; Εξαφανισμένη. Που είναι ο αετός; Εξαφανισμένος. Ένα ξέρομε - ο Θεός σας είναι ο ίδιος Θεός. Η γη Του είναι ακριβή. Ακόμα και ο λευκός δε γίνεται να απαλλαχτεί από την κοινή μοίρα».